

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 17 Ekim 2025
Sayı : 1438

10/3258

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de derinleşen yoksulluk, paranın hızla değer kaybetmesi, gelir dağılımındaki adaletsizlik ve Diyarbakır gibi illerde yurttaşların temel ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelmesi konularının bütün yönleriyle araştırılarak gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Av.Dr. M. Sezgin TANRIKULU
Diyarbakır Milletvekili

Can Ayso
Tekirdağ Milletvekili

Fahri Özkan

Süleyman Bülül
Aydın Mv.

Namık Tan
İstanbul Mv

Yusuf Afkan CİNER
Karaman Mv.

Gamze TAŞCIER
Ankara Mv.

Metin İLTAN
Kocaeli Mv.

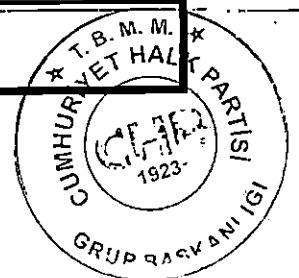
İsmet Çınarhan
Gaziantep Mv

Halmet Yalın HALICI
İsparta Mv

Ali Özdemir
Kahramanmaraş Mv

1438. Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

[illegible]

GEREKÇE

Diyarbakır'ın tarihi Kuyumcu Çarşısı'nda yapılan gözlemler, yalnızca bir kentin değil, tüm Türkiye'nin içinde bulunduğu derin yoksulluğun somut bir yansımasıdır. Yurttaşların alım gücü büyük oranda düşmüş; ekonomik kriz, günlük yaşamın her alanında hissedilir hale gelmiştir.

2009 yılında tedavüle giren 200 TL'lik banknot, o dönem yaklaşık 5 gram altın ya da 100-130 Amerikan Doları alım gücüne sahipti. Bugün ise bu banknotla yalnızca 0,034 gram altın ya da 5 Amerikan Doları alınabilmektedir. Yani 16 yılda paranın değeri neredeyse yüzde 98 oranında erimiştir.

Bu süreçte, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan resmi veriler ile halkın yaşadığı gerçek enflasyon arasında büyük farklar oluşmuş; gıda, enerji ve barınma maliyetleri temel gelir kalemlerini aşmıştır.

Diyarbakır'da olduğu gibi, pek çok kentte yurttaşlar artık pazara gidememekte, çocuklarına giysi alamamakta ve temel beslenme ihtiyaçlarını dahi karşılayamamaktadır.

Ekonomik kriz yalnızca gelir kaybı yaratmakla kalmamış, sosyal adaleti ve fırsat eşitliğini de ortadan kaldırmıştır.

Derin yoksulluk; işsizlik, borçlanma, eğitimden kopuş, sağlık hizmetlerine erişememe gibi zincirleme sonuçlar doğurmaktadır.

Bu durum, hem bölgesel hem de ulusal düzeyde sosyal çöküntü riskini artırmaktadır.

Türkiye'de en yüksek kupürlü banknot hâlâ 200 TL'dir. Ancak bu paranın alım gücü, artık günlük alışverişlerde dahi yetersiz kalmaktadır. Bu durum, dar gelirli yurttaşlar üzerinde fiili bir vergi yükü yaratmakta; nakit kullanımı zorlaşmakta, enflasyonun psikolojik etkileri derinleşmektedir.

Bu çerçevede; Türk Lirası'nın değer kaybının nedenleri, ekonomik politikaların yarattığı yoksullaşma etkisi, gelir dağılımındaki bozulma, enflasyon ölçüm yöntemlerinin gerçeği yansıtmayı yansıtmadığı, sosyal yardım politikalarının yetersizliği ve özellikle Diyarbakır gibi illerde yoksulluğun ulaştığı boyutun Meclis tarafından araştırılması büyük önem taşımaktadır.

Paranın değerinin yerle bir olduğu, halkın emeğinin değersizleştirildiği bu dönemde; özgürlük, adalet ve barış kadar acil bir başlık da ekonomik adalettir.

Bu nedenle, derin yoksulluğun nedenlerinin ve sonuçlarının bütün yönleriyle incelenmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması gerekmektedir.

